

Ministerie van Infrastructuur
en Waterstaat

Meerjarig departementaal informatieplan (2025-2027)

Inhoud

- 1 Inleiding 5**
 - 1.1 Leeswijzer 5
- 2 De maatschappelijke opgave vertaald naar beleid (op digitalisering) 6**
 - 2.1 De maatschappelijke opgave van IenW en de digitale transitie 6
 - 2.2 De beleidsopgave op digitalisering 7
- 3 De digitaliseringsprioriteiten 8**
 - 3.1 Leergang I-leiderschap bij IenW 8
 - 3.2 Implementatie NIS2-richtlijn 9
 - 3.3 Open overheid & Informatiehuishouding 9
 - 3.4 Het Algoritmeregister bij IenW 9
 - 3.5 Grip op EU-beleid 10
 - 3.6 Digitale Infrastructuur Logistiek 10
 - 3.7 Programma Digitale Noordzee 10
 - 3.8 DMI-ecosysteem 11
 - 3.9 Early Warning Centre 11
 - 3.10 Ontwikkelplan Assetmanagement RWS 11
 - 3.11 Satellietdata als vitale databron 12
- 4 Impact van de prioriteiten op IenW 13**
 - 4.1 Digitalisering voor beleid 13
 - 4.2 Ambities waarmaken 13
 - 4.3 Financiële paragraaf 14

Maatschappelijke opgaven als uitgangspunt

Het meerjarig informatieplan 2025 – 2027 (informatieplan) beschrijft de maatschappelijke opgaven en digitaliserings- en ICT-prioriteiten van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (IenW). Het informatieplan stimuleert een cultuur van kennisdeling binnen en buiten het ministerie. Ook draagt het bij aan de informatievoorziening aan de Tweede Kamer.

Binnen de (kwaliteits)kaders

In het Besluit CIO-stelsel Rijksdienst 2021 (Besluit) staat dat het informatieplan een strategische visie bevat over de digitalisering in het primaire proces. Deze visie legt een koppeling met de meerjarige I-strategie van de CIO Rijk¹. Naast het Besluit is het Kwaliteitskader meerjarige departementale informatieplannen van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) toegepast. Dat kwaliteitskader is dit jaar aangepast. Elk departement voegt in deze versie een hoofdstuk met dezelfde rijksbrede prioriteiten toe.

I-Strategie als fundament

In de I-Strategie van IenW zijn de maatschappelijke opgaven bepalend voor de richting van de departementale informatievoorziening. Digitalisering en informatievoorziening zijn van grote invloed op het fysieke domein van wegen, water en leefomgeving. De digitalisering binnen het ministerie betreft de taken bij beleid, uitvoering, inspectie en kennisontwikkeling.

Leeswijzer

Het eerstvolgende hoofdstuk gaat in op de maatschappelijke opgave en de vertaling daarvan naar de beleidsopgave op digitalisering voor IenW. Daarna komen de rijksbrede prioriteiten aan bod waar elk departement op in moet gaan in het meerjarige informatieplan, gevolgd door de prioriteiten gesteld door IenW. In het vierde hoofdstuk gaat dit informatieplan nader in op de gevolgen van digitalisering bij IenW, daarbij hoort ook de financiële paragraaf.

¹ Kamerstukken II 2020/21, 26 643, nr. 739.

2

De maatschappelijke opgave vertaald naar digitalisering

IenW werkt aan een veilig, bereikbaar en leefbaar Nederland door krachtige verbindingen over de weg, spoor, het water en door de lucht. Voor de leefomgeving beschermt IenW tegen wateroverlast en zorgt het voor de kwaliteit van lucht, water en bodem. Mobiliteit moet daarbij duurzaam, betaalbaar en toegankelijk zijn. Tot slot waarschuwt IenW tijdig voor extreem weer en informeert over klimaatverandering. Dit vraagt om een intensieve samenwerking bij beleid, uitvoering en inspectie.

Hieronder staat de maatschappelijke opgave van IenW uiteengezet. Behalve dat IenW verantwoordelijk is voor een veilig, bereikbaar en leefbaar Nederland gaat de volgende paragraaf in op de transitie die de maatschappij door maakt, ook op digitaal gebied. De tweede paragraaf in dit hoofdstuk bespreekt de vertaling van die maatschappelijke opgaven naar beleid op het gebied van digitalisering.

2.1 De maatschappelijke opgave van IenW en de digitale transitie

Onze maatschappij is in transitie op verschillende gebieden: klimaat, energie, grondstoffen, arbeidsmarkt en digitalisering. De transitie vereist dat we ons werk anders organiseren. IenW streeft ernaar Nederland bereikbaar, duurzaam en veilig te maken voor toekomstige generaties. Dit omvat een grote onderhoudsopgave voor het wegennet en spoor, verduurzaming van wegvervoer, en vermindering van milieueffecten op Schiphol voor stille en schonere groei.

Digitalisering speelt hierbij een cruciale rol en omvat onder andere het ontwikkelen en beheren van software, het toenemend gebruik van data(analyse) en het versterken van de digitale weerbaarheid van onder meer de vitale infrastructuur. Het is voorts essentieel voor een goed vertrouwen in het ministerie om de juiste informatie op het juiste moment beschikbaar te hebben, met wetten, kaders en standaarden als fundament.

De digitale transitie versterkt de rol van de informatie-functie (I-functie), waaronder datagovernance, ICT-architectuur, privacy en cybersecurity, die bijdraagt aan maatschappelijke resultaten. De samenwerking binnen IenW en met externe partners is cruciaal.

De I-functie is in een nieuwe fase, vergelijkbaar met eerdere ontwikkelingen in de financiële functie (F-functie), waarbij samenwerking en prioritering centraal staan. Het blijft daarbij belangrijk om de basis op orde te hebben en te houden.

2.2 De beleidsopgave op digitalisering

Deze maatschappelijke en digitale transitie nopen tot een volwassen I-functie, zowel binnen het IenW-concern als daarbuiten. Denk hierbij aan de verbinding tussen de CIO's van de zelfstandige bestuursorganen (zbo's), waaronder de Dienst Wegverkeer (RDW) of het Centraal Bureau Rijvaardigheidsbewijzen (CBR) in de CIO-raad, en de CIO's in het IenW-concern in de CIO-raad. Denk ook aan de doorontwikkeling van het interdepartementale CIO-stelsel onder coördinatie van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK). Om de I-functie aan effectiviteit te laten winnen in het kielzog van de digitale transitie zijn de basis op orde hebben; kansen benutten bij data en innovatie en een goede sturing op I belangrijk.

Basis op orde

Met de integratie van informatietechnologie (I) in het primaire proces is het essentieel om de I-infrastructuur goed op orde te krijgen en te houden. Digitalisering ontwikkelt zich razendsnel met trends als AI, cybersecurity en dataficering, terwijl (budgettair) niet alles kan. Dit vraagt om gezamenlijke sturing en scherpe prioritering. Denk hierbij ten eerste aan de digitale weerbaarheid. De toenemende en veranderende dreiging van buitenaf vereist voortdurende inzet van IenW op Cybersecurity. Dit moet in overeenstemming zijn met de Nederlandse Cybersecurity-strategie en voldoen aan nieuwe wet- en regelgeving zoals de Network and Information Security Directive (NIS2) met de Cyberbeveiligingswet en de Wet weerbaarheid kritieke entiteiten. Ten tweede kan men denken aan een sterk fundament. IenW moet blijven werken aan portfoliomanagement, generieke informatievoorzieningen, controle op I-projecten, transparantie (Open op orde) en verantwoord datagebruik.

Data en Innovatie

Binnen de dienstonderdelen van IenW zijn er veel lopende I-innovaties en experimenten. IenW en zijn dienstonderdelen (IenW-concern) krijgen veel goede pilots van de grond. De komende periode gaat de focus liggen op het opschalen van succesvolle initiatieven, maar ook het tijdig stoppen van niet-werkende projecten. Uiteindelijk moeten de pilots ook tot resultaat leiden voor IenW in gemak, snelheid, duurzaamheid en kwaliteit van zijn dienstverlening.

Innovatie is belangrijk en IenW heeft daarbij zijn netwerk nodig. Bijvoorbeeld om door een overzicht van alle innovaties te voorkomen dat meerdere organisaties in het concern of het netwerk van IenW dezelfde innovatieve stap aan het maken zijn, zonder synergievoordelen te benutten. Regelmatige kennisdeling is daarvoor belangrijk. De digitale transitie moeten in de komende jaren nadrukkelijker gekoppeld worden aan de beleidsopgaven van het ministerie. De kansen zijn er, maar versnippering van kennis maakt dat die kansen bij ICT-projecten zouden worden gemist.

Sturing op I

Goed opdrachtgeverschap en robuuste besturing van I-component in projecten en programma's zijn nog onvoldoende verankerd binnen de IenW-organisatie. Volgens rapporten van ACICT en de eigen CIO-oordelen komt dit doordat dergelijke projecten moeilijk op traditionele wijze te besturen zijn. Dit komt door de complexe ketenstructuren en de betrokkenheid van verschillende sectorpartijen, wat leidt tot ingewikkeld opdrachtgeverschap en transformatieprojecten in een genetwerkte setting. IenW is zich hier in toenemende mate van bewust en gaat deze uitdaging aan.

Sturing op I gaat ook over de doorontwikkeling van de organisatie en de sturing van de informatievoorziening. Dit omvat de doorontwikkeling van het CIO-stelsel, verbetering van I-governance binnen de bestuurskern, het beheer van het projectenportfolio, en de integratie met de concernstuuringscyclus. Dit wordt gerealiseerd in nauwe samenwerking met CIO's van IenW, directeuren-generaal (DG's), de inspecteur-generaal (IG), en de stafdirecties. Het komende jaar zal de doorontwikkeling van het CIO-stelsel in nauwe samenwerking gaan met CIO Rijk (BZK) in zijn coördinerende rol en de overige departementen. Het is bij die doorontwikkeling belangrijk dat onderlinge (interdepartementale) samenwerking de beleids- en uitvoeringsdruk binnen het IenW-concern – bijvoorbeeld met te implementeren EU-beleid – zo goed mogelijk faciliteert.

3

De digitaliserings- prioriteiten

De vertaling van de maatschappelijke opgave naar beleid voor digitalisering benadrukt het belang ervan voor de realisatie van de IenW-ambities. Dataficering, de ontwikkelingen van artificiële intelligentie en digitalisering in het algemeen zijn van toenemende invloed op een leefbare, veilige en gezonde leefomgeving. Het is voor IenW daarom noodzakelijk om flexibel en snel te reageren op deze ontwikkelingen om bewindslieden, de topambtenaren binnen het ministerie en de organisatie tijdig van de benodigde uitvoering, het toezicht en beleidsvoorstellen te voorzien. Dit moet helpen bij het adequaat anticiperen van IenW op de digitale ontwikkelingen.

Samenwerking met de CIO Rijk (BZK) en andere departementen is hierbij belangrijk. IenW heeft het verminderen van verantwoordingslasten, het meer rekening houden met uitvoering en het vormen van coalities benadrukt nadrukkelijk naar voren gebracht. Er is ook behoefte aan een bredere kijk naar externe I-ontwikkelingen door samen te werken met bedrijven, kennisinstituten en overheidsorganisaties, en snel te anticiperen op EU-regelgeving zoals de AI-act en Data-act.

Hieronder beschrijft dit hoofdstuk als eerste de vier rijksbrede prioriteiten om vervolgens een aantal prioriteiten van het ministerie toe te lichten. Per prioriteit is een verwijzing opgenomen naar het passende thema uit:

De meerjarige I-strategie Rijk en

De meerjarige I-strategie van IenW

3.1 Leergang I-leiderschap bij IenW

1: in het hart

6: I-Leiderschap en Sturing

Digitalisering is verweven met allerlei fasen van de beleids-cyclus en de uitvoering. De departementale CIO van IenW heeft hierbij een gidsende rol. Hij is niet alleen van de toetsing en kaderstelling. In die hoedanigheid stimuleert de departementale CIO de bestuurders binnen IenW na te denken over de digitale invalshoeken op hun beleidsterrein of taakveld.

Steeds meer directies en bestuurders hebben daarom deelgenomen aan de leergang I-leiderschap, ontwikkeld door BZK. Na de Bestuursraad en DG Mobiliteit (september 2024), neemt ook het DG Milieu en Internationaal de komende tijd deel. Het leert bestuurders om te gaan met de digitale transitie en ICT-projecten op hun eigen beleidsterrein.

De bestuursraad bespreekt periodiek I-onderwerpen op bestuurlijk niveau. Het topmanagement is daarmee op de hoogte van belangrijke ontwikkelingen op digitaal gebied en hoe dat impact heeft op de beleidsdomeinen en taakvelden van IenW.

3.2 Implementatie NIS2-richtlijn

2: Digitale weerbaarheid

4: Digitale weerbaarheid

Digitale dreigingen zoals ransomware en geopolitieke gebeurtenissen hebben de afhankelijkheid van digitale processen vergroot, ook bij het IenW-Concern. Veel fysieke processen zijn gedigitaliseerd, waardoor digitale incidenten grote gevolgen kunnen hebben voor de fysieke leefomgeving, zoals uitgevallen verkeerssignalering of niet werkende waterkeringen. Als onderdeel van de Rijksoverheid is het ministerie van IenW verantwoordelijk voor een continu veilige infrastructuur en vormt het een cruciaal onderdeel van de Nederlandse vitale infrastructuur.

De Rijksoverheid implementeert de NIS2-richtlijn met de Cyberbeveiligingswet. IenW heeft daartoe – met sluitingsdatum 1 juli – een uitvoeringstoets gedaan en doet de uitkomsten daarvan betrekken in dat wetgevingsproces onder coördinatie van het ministerie van Justitie en Veiligheid. Daarnaast zal CIO Rijk (BZK) de basistraining Digitale Weerbaarheid verzorgen. Dan neemt IenW deel om de norm van 80% te halen.

3.3 Open overheid & Informatiehuishouding

5: Informatiehuishouding

8: Transparantie en inzicht

IenW werkt aan een meerjarig plan om transparantie te vergroten voor een adequate informatievoorziening en een gestructureerde informatiehuishouding. Dit plan is onderdeel van een bredere aanpak om te voldoen aan

wet- en regelgeving (Grondwet, Wet Open overheid en de Archiefwet).

De afgelopen jaren waren gericht op bewustwording; het op orde brengen van de informatiehuishouding; meer openbaarmaking en vermindering van doorlooptijden van Woo-verzoeken. De veranderingen die het gevolg zullen zijn van dit meerjarig plan horen bij het primaire proces en raken iedereen met acties gericht op de mensen, de organisatie, het proces en de naleving.

Door het plan in stappen uit te voeren samen met bestaande ontwikkelingen, wordt de transparantie van IenW overal en gericht vergroot.

3.4 Het Algoritmeregister bij IenW

6: Data en algoritmen

2 : Data en informatiegestuurd werken

Er zijn momenteel snelle ontwikkelingen in het AI-domein, zoals generatieve AI, de aankomende EU AI-verordening en een groeiende markt. AI wordt gezien als een systeemtechnologie die de samenleving fundamenteel zal veranderen en is door de Europese Commissie bestempeld als een van de vier geprioriteerde kritieke technologieën. Deze ontwikkelingen zijn belangrijk voor IenW, aangezien het ministerie al gebruikmaakt van AI bij delen van beleid, uitvoering en inspecties.

IenW is druk met het vullen van het Algoritmeregister met alle hoog impact algoritmes. Op dit moment is de inventarisatie van AI-initiatieven en het inrichten van het updateproces gereed. De komende jaren gaat IenW een afwegingskader gebruiken om te bepalen of deze AI-initiatieven voldoen aan criteria voor opname in het Algoritmeregister. Tot slot bepaalt IenW op dit moment de impact van de AI-verordening, daaruit volgt ook een scherpe definitie van 'hoog-risico AI'. Dat helpt IenW bij het voornoemde afwegingskader.

Naast de rijksbrede prioriteiten op het gebied van digitalisering heeft het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat ook eigen digitale prioriteiten.

3.5 Grip op EU-beleid

1: I in het hart

6: I-Leiderschap en Sturing

Vanuit Europa komt er veel beleid op de ministeries af, denk aan investeringsvoorstellen, verordeningen, richtlijnen en overig niet-regelgevend beleid over digitalisering. De departementale CIO speelt in het ministerie een belangrijke rol om bestuurders tijdig het belang van digitalisering bij hun beleidsterrein of taakveld te benadrukken. EU-beleid behoort hiertoe.

Om daar goed op te kunnen anticiperen richt de departementale CIO een proces in waarmee de impact van een Europees beleidsinitiatief op het gebied van digitalisering inzichtelijk wordt. Op de middellange termijn zal de departementale CIO dit proces uitbouwen naar een waar ook gecoördineerde beïnvloeding bij de ontwikkeling van EU-beleid plaats moet gaan vinden via het interdepartementale proces dat er hiervoor al loopt.

3.6 Digitale Infrastructuur Logistiek

6: Data en algoritmen

2: Data en informatiegestuurd werken

In de logistieke keten vinden enorm veel data-uitwisselingen plaats. De eisen daaraan groeien. Goederen moeten traceerbaar zijn en de impact van logistiek processen op het milieu moet verminderen. Belangrijk is dat die data-uitwisselingen zorgt voor een efficiënte inzet van de beschikbare infrastructuur en transportmodaliteiten.

IenW werkt aan een betrouwbare data-infrastructuur voor de logistiek. Het gaat dan om het delen van commercieel gevoelige, logistieke data. Dat doet het ministerie samen met IenW, de haven bedrijven Rotterdam en Amsterdam, Schiphol/Cargonaut, Portbase en Evofenedex, TNO en de Douane.

Het Programma Digitale Infrastructuur Logistiek heeft als doel om:

1. Ontwikkeling en realisatie van de Basis Data Infrastructuur (BDI);
2. Ontwikkeling van nieuwe digitale datadiensten;
3. Uitrol van een 'transitieagenda' voor digitalisering van minimaal de helft van de Nederlandse logistieke bedrijven.

Het programma realiseert zo in vijf jaar een toekomstbestendige infrastructuur voor bedrijfsleven en overheid en verhoogt hun digital readiness.

3.7 Programma Digitale Noordzee

6: Data en algoritmen

2: Data en informatiegestuurd werken

De transitie naar hernieuwbare energie op de Noordzee is versneld door klimaatambities en het verbod op Russisch gas van het vorige kabinet. Belangrijke activiteiten in het Programma Noordzee 2022 – 2027 zijn transport, mainportontwikkeling, duurzame voedselproductie, kustbescherming en beveiliging van infrastructuur. Een Uitvoeringsprogramma Digitalisering Noordzee wordt ontwikkeld voor na 2030 en moet bijdragen om datagedreven en informatiegestuurde beleidskeuzes in dit project te kunnen maken.

Op dit moment gaat het project naar een volgende fase. Op basis van de digital twin DigiShape komen er nieuwe datasets en een drietal use cases bij. Bij het laatste zal de haalbaarheid belangrijk zijn:

1. Wind op zee zoekgebied: uitbreiden met datasets om scenario's in een digital twin met potentiële locaties voor windparken, of om ze te selecteren.
2. Medegebruik windparken: naast windpark kan het gebied nog voor maximaal vier andere doelen worden gebruikt (o.a. passieve visserij met mosselbanken).
3. Great North Sea Basin Initiative (GNSBI) 3000: een project tussen negen landen, waaronder Frankrijk en Denemarken, voor ruimtelijke planning in de Noordzee.

Doel is om deze casussen uit te werken en dan tot vervolg over te gaan.

3.8 DMI-ecosysteem

10: Markt en Innovatie

7: I in de samenwerking

In 2030 moet de CO₂-uitstoot 55% minder, de stikstofuitstoot gehalveerd en er moeten 900.000 extra woningen komen. Dit vereist samenwerking tussen de overheid en het bedrijfsleven, coördinatie tussen nationale en lokale overheden en verantwoord gebruik van informatietechnologie. Het Dutch Metropolitan Innovations (DMI)-ecosysteem helpt hierbij en werkt op basis van een afsprakenstelsel, waarin staat hoe deelnemers met elkaar en elkaars data over bijvoorbeeld verstedelijking en mobiliteit omgaan. Dit ecosysteem is een samenwerking tussen bedrijven, kennisinstellingen, grote gemeenten, provincies en IenW en BZK.

Sinds november 2023 is het traject in uitvoering. Het werkt langs vier pijlers: ICT, beleidscoördinatie, organisatie en kennis. Het draagt bij aan slimme, duurzame verstedelijking en mobiliteitsvernieuwing. Een publiek-private en publiek-publieke governance is opgezet en zestien innovatieopdrachten zijn verstrekt aan bedrijven en consortia. Regelmatig evalueert IenW de voortgang voor verantwoording aan het Nationaal Groeifonds. Gemeentes en bedrijven worden intensief betrokken, waarbij de behoeften van burgers centraal staan. Een zichzelf versterkende cyclus van groei van aangesloten gemeentes, bedrijven en kennisinstellingen zorgt voor een breder aanbod van kennis, data en toepassingen.

3.9 Early Warning Centre

6: Data en algoritmen

2: Data en informatiegestuurd werken

Het klimaat in Nederland verandert, met extremere weersomstandigheden als gevolg. Dit vereist tijdige waarschuwingen en nauwkeurige adviezen. Het KNMI ontwikkelt hiervoor het Early Warning Centre (EWC), een nationaal systeem dat gebruik maakt van een robuuste digitale infrastructuur en moderne waarnemingssystemen om grote hoeveelheden data te verwerken.

Het KNMI ontwikkelt het EWC de komende jaren verder, zodat het de samenleving nog beter kan voorzien van nauwkeurige, actuele (real time) adviezen bij calamiteiten.

Denk aan adviezen voor meteorologie, klimatologie, seismologie en aardobservatie. Met Nederlandse en Europese partners zal het KNMI AI en Machine Learning steeds verder ontwikkelen en toepassen op deze vier gebieden. Het EWC levert steeds nauwkeuriger klimaat-scenario's per doelgroep en berekent stresstests om bijvoorbeeld steden beter voor te bereiden op hitte, wateroverlast en droogte.

Daarnaast kan de waarneeminfrastructuur van het EWC snel nieuwe sensoren en gegevens van derden integreren. Het EWC legt de nadruk op samenwerking met marktpartijen, kennisinstellingen en overheden, zowel binnen Nederland als in Europa. In de komende jaren richt het EWC zich op die verdere doorontwikkeling van de samenwerking met de veiligheidsketen en de watersector.

Het toonaangevende KNMI-metnet wordt de komende jaren verder gemoderniseerd, en gereed gemaakt voor de toekomst op gebied van kwaliteitsborging, monitoring, validatie, en beheer en onderhoud.

3.10 Ontwikkelplan Assetmanagement RWS²

8: Transparantie en Inzicht

8: Transparantie en inzicht

In het komende jaar ontwikkelt IenW het assetmanagement op het hoofdwegennet, -vaarwegennet en watersysteem. De planning, uitvoering en (financiële) rapportage zal Rijkswaterstaat (RWS) centraler gaan aansturen. Dat maakt duidelijker wie verantwoordelijk is voor het beheer van de vaar-, wegen- en waternetwerken en ook hoe dit moet gebeuren. Dit vereist een informatievoorziening met volledige, eenduidige en actuele basisgegevens over het onderhoud van wegen, bruggen, tunnels en sluizen. Hiervoor worden de kaders en instructies aangescherpt.

De ontwikkeling van het assetmanagement voert RWS uit via twee sporen. Ten eerste, het assetmanagementproces zelf. Het verbeteren van de kwaliteit over de infrastructuur-data én de ICT-ondersteuning is daarbij belangrijk. Ten tweede, de toepassing van een moderne technieken voor inwinning en verwerking van gegevens voor voorspelbaarder en efficiënter onderhoud van de infrastructuur, bijvoorbeeld met sensing, AI en digital twins. In 2025 moet volgens ISO 55001 gewerkt worden.

² Bijlage bij Kamerstukken II 2020/21, 35 570-A, nr. 46.

3.11 Satellietdata als vitale databron

6: Data en algoritmen

2: Data en informatiegestuurd werken

Om de aarde cirkelen vele satellieten die van belang zijn voor communicatie, navigatie en het maken van een grote diversiteit aan opnamen van de aarde. Zonder de informatie die satellieten naar de aarde sturen zouden kritische processen stil komen te liggen, stokt wereldwijd de economie en zijn we niet voorbereid op natuurrampen, zoals die veroorzaakt worden door klimaatverandering.

Voor Nederland zijn de Europese satellietprogramma's van de Europese Commissie Copernicus en Galileo primaire databronnen, net als de meteorologische satellieten van EUMETSAT en het aardobservatieprogramma van de ESA. Dagelijks neemt het aantal beschikbare satellietdata toe en het zorgvuldig beheren en juist kunnen verwerken van satellietdata is van vitaal belang. Veelal gebeurt dat in internationaal verband binnen de lidstaten van de EU, EUMETSAT of ESA.

IenW is zich bewust van de informatiewaarde van satellietdata voor haar hele beleidsterrein en past deze in toenemende mate toe, aanvullend op of in plaats van lokale metingen. Beleid en informatiebeheer intensiveren de samenwerking om te zorgen dat IenW in profiteert van de innovatieve meerwaarde waarde van satellietdata. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de kennis en ervaring bij de uitvoeringsorganisaties die hun werkwijzen steeds vaker verrijken met satellietdata. Steeds vaker vraagt Europese wetgeving om het gebruik van satellietdata.

4

Impact van de prioriteiten op IenW

In dit hoofdstuk komen de gevolgen van digitalisering aan bod. Het gaat in op de vraag hoe digitalisering aan de beleidsopgave moet beantwoorden. Hoe IenW binnen de opgaven uit het regeerprogramma zijn digitale ambities waarmaakt. Tot slot gaat dit hoofdstuk over de financiële mogelijkheden die IenW hiertoe de komende periode zal aanwenden.

4.1 Digitalisering voor beleid

Om te voldoen aan de maatschappelijke opgaven voor een bereikbaar, duurzaam en veilig Nederland, moet IenW inspelen op snelle ontwikkelingen in digitalisering en dataficering. Dit is essentieel om alle betrokkenen tijdig van informatie en strategisch advies te voorzien en om het concern verder te brengen in de digitale transformatie, inclusief de eerder genoemde digitale prioriteiten.

Dit vereist snelheid, kwaliteit, een goede informatiepositie en samenwerking. In de periode 2024-2025 zal de focus van IenW zich richten op het versterken van kennis en verbetering van informatieprocessen, het gebruik van extern advies, en het bevorderen van co-creatie en opgabegericht werken.

Een voorbeeld van die co-creatie is de oprichting van een digitale I-community voor innovatie. Zo kan IenW beter synergievoordelen behalen, bijvoorbeeld via gezamenlijke pilots. Ook moet het CIO-stelsel binnen IenW verder worden ontwikkeld.

4.2 Ambities waarmaken

De 'rust en de stabiliteit'³ die dit kabinet in het begrotingsbeleid wil aan brengen komen onder andere tot uitdrukking in het taakstelling op het ambtelijk apparaat dat de coalitiepartijen voorstaan in het hoofdlijnenakkoord.⁴ De hiervoor genoemde prioriteiten moeten beide leiden tot een efficiënte inzet van middelen om de ambities op het gebied van digitalisering van IenW waar te kunnen blijven maken. Zij passen in die zin dus goed binnen de geambieerde taakstelling.

De IenW-ambities op *smart mobility*, duurzame verstedelijking, waterveiligheid, circulaire economie en de logistieke keten kunnen niet zonder digitalisering. Wel kan de digitalisering efficiënter. Het slim inzetten en delen van data en informatie kan bijvoorbeeld mobiliteitsstromen goed geleiden en verkeersveiligheid vergroten.

³ Bijlage bij Kamerstukken II 2023/24, 36 471, nr. 37, p. 18.

⁴ Ibidem, p. 18.

Datagedreven milieubeleid helpt daarnaast bij het voorkomen van geluidhinder; veiligheid en een schone lucht. IenW kan dit niet zonder zijn partners en een goede cybersecurity. De dreiging vanuit de omgeving neemt toe op zowel de eigen organisatie als de vitale sectoren.

Het zijn deze ambities op het gebied van digitalisering die maken dat het volwassener worden van de I-functie binnen IenW belangrijk is. Dat blijkt uit het feit dat digitalisering een steeds prominentere rol speelt bij de ontwikkeling van beleid, de prioriteiten uit het vorige hoofdstuk ondersteunen dat. De volwassenheid van de I-functie, en de voortgang daarop, meet IenW daarnaast jaarlijks in de sturingscyclus. Voor (bij)sturing op I binnen IenW zijn de CIO-oordelen over de slagingskans van ICT-activiteiten een behulpzaam instrument.

4.3 Financiële paragraaf

De planning en financiering van digitalisering verloopt via de begrotingscyclus, steunend op het portfolio- en lifecyclemanagement van de dienstonderdelen. De begrotingscyclus geeft inzicht in de financiering van programma's, projecten en beheer en onderhoud. De projecten en programma's worden vanuit verschillende begrotingsartikelen gedekt. Informatie over deze IenW-projecten is te vinden op het Rijks ICT-dashboard.

Control vanuit het CIO-stelsel

De I-Strategie IenW, informatieplannen, I-agenda's en datakoersen van de diensten, bepalen de (strategische) ontwikkeling van de I(CT)-voorzieningen bij IenW. IenW streeft naar een doelmatiger samenwerking in het CIO-stelsel, bijvoorbeeld door coalities te vormen waar dit kan. Niet alle digitale ambities zijn nu te realiseren, prioritering is dus noodzakelijk. De efficiënte inzet van middelen, zoals eerder beschreven, ondersteunt deze prioritering.

De departementale CIO en de CIO's van de dienstonderdelen sturen op de digitale ontwikkelingen binnen IenW. Zij werken samen binnen het CIO-stelsel IenW en voeren beoordelingen uit voor grote ICT-projecten, zoals voorgeschreven in het Besluit. Daarnaast voert IenW indien nodig andere audits uit om bij te sturen. Het Adviescollege ICT-toetsing (AcICT) beoordeelt zelfstandig projecten in de centrale overheid, specifiek op beheersbaarheid van projecten en programma's met een meerjarige ICT-component van meer dan €5 miljoen. De AcICT-adviezen gaan, voorzien van reacties van de bewindslieden van IenW, naar het parlement.

**Ministerie van
Infrastructuur en Waterstaat**

Postbus 20901 | 2500 ex Den Haag
www.rijksoverheid.nl/ienw

November 2024